

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**Α Π Ο Φ Α Σ Η
63/2019**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 28.11.2017 και ώρα 10:00, προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, Ξενοφόντα Μορώνη, αντιπρόεδρο και τα μέλη: Καλλιόπη Διαμαντάκου, Νικόλαο Κιάο, Ευαγγελία Μήτρου, Γεώργιο Σαρειδάκη και Δήμητρα Παπαδοπούλου. Απόντα τα μέλη Βασίλειος Καραποστόλης και Γεώργιος Πλειός, τα οποία είχαν κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από τον τηλεοπτικό σταθμό με τον διακριτικό τίτλο OPEN BEYOND TV (πρώην EPSILON TV), ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΕ, αναφορικά με την παραβίαση των αρχών αναγνώρισης και διάκρισης του συντακτικού περιεχομένου από διαφημίσεις και τηλεπωλήσεις και της συναφούς απαγόρευσης μετάδοσης συγκεκριμένων διαφημιστικών μηνυμάτων ή μηνυμάτων τηλεπώλησης, κατά τη μετάδοση της εκπομπής ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΑ, στις 04 και 11.06.2016, από τον τηλεοπτικό σταθμό EPSILON TV. Ο έλεγχος έγινε κατόπιν πολυάριθμων καταγγελιών πολιτών αναφορικά με τις προωθητικές τακτικές προϊόντων και υπηρεσιών που έχει υιοθετήσει η υπό έλεγχο εκπομπή (βλ. καταγγελίες με αριθμ. 2753/22.06.2016, 4648/05.12.2016, 167/16.01.2017, 759/01.02.2017, 1198/14.02.2017, 2277/10.04.2017).

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 277/2016, ο οποίος ανατέθηκε στην διοικητική υπάλληλο Ροδόπη Μπιλιαρδή και στον ειδικό επιστήμονα - νομικό Αντώνη Κερχή. Η Διοικητική Υπάλληλος υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 350/ΕΣ/07.04.2017 έκθεση καταγραφής πραγματικών περιστατικών, ενώ ο Ειδικός Επιστήμων υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 639/ΕΣ/12.07.2017 νομική του εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης παρέστησαν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι του σταθμού Ιωάννης Νικολόπουλος και Μαρία Κωστοπούλου. Ερωτηθέντες από τον Πρόεδρο, οι εκπρόσωποι του σταθμού δήλωσαν ότι γνωρίζουν το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβαν δε τον λόγο και ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους. Ζήτησαν στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να τους παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 20.12.2017 και ώρα 14:00 και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Στη συνέχεια, ο σταθμός δια των με αριθμ. πρωτ. 6152/18.12.2017 και 372/22.01.2018 εγγράφων του ζήτησε παράταση της προθεσμίας υποβολής υπομνήματος έως και την 28.01.2018, η οποία και έγινε δεκτή. Τελικά, ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου 500/26.01.2018 υπόμνημα. Επί του υπομνήματος του σταθμού υπήρξε το με αριθμ. πρωτ. 633/ΕΣ/02.08.2018 συμπληρωματικό εισηγητικό σημείωμα του ειδικού επιστήμονα - νομικού στον οποίο είχε ανατεθεί ο ως άνω φάκελος.

Την 12.03.2019 και ώρα 10:30 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, Ξενοφώντα Μορώνη, αντιπρόεδρο και τα μέλη: Καλλιόπη Διαμαντάκου, Γεώργιο Σαρειδάκη, και Δήμητρα Παπαδοπούλου. Απόντα τα μέλη Γεώργιος Πλειός, Ευαγγελία Μήτρου, Νικόλαος Κιάος και Βασίλειος Καραποστόλης, τα οποία είχαν κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ. Παρέστη επίσης και ο ανωτέρω εισηγητής, ο οποίος ανέπτυξε το ζήτημα προφορικός και αποχώρησε. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό Μέρος:

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Ανεξάρτητη Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεοράσεως και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων. Ο άμεσος αυτός έλεγχος του κράτους έχει ως σκοπό, μεταξύ των άλλων, την εξασφάλιση της

ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοτηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.

2. Στο άρθρο 2 παρ. 1 περ. η' του Π.Δ. 109/2010 [ΦΕΚ Α' 190/05.11.2010] ορίζεται η οπτικοακουστική εμπορική ανακοίνωση: *«Εικόνες με ή χωρίς ήχο που προορίζονται για άμεση ή έμμεση προώθηση εμπορευμάτων, υπηρεσιών ή της εικόνας ενός φυσικού ή νομικού προσώπου που ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Οι εικόνες αυτές συνοδεύουν ή περιλαμβάνονται σε πρόγραμμα έναντι πληρωμής ή αναλόγου ανταλλάγματος ή για λόγους αυτοπροβολής»*. Μορφές οπτικοακουστικής εμπορικής ανακοίνωσης συνιστούν ιδίως η τηλεοπτική διαφήμιση, η χορηγία, η τηλεπώληση και η τοποθέτηση προϊόντος, ενώ στις περ. θ' και ιβ' της αυτής παραγράφου του ως άνω άρθρου ορίζονται η τηλεοπτική διαφήμιση και η τηλεπώληση ως εξής: *« “Τηλεοπτική διαφήμιση”: Κάθε μορφή τηλεοπτικής ανακοίνωσης που μεταδίδεται έναντι πληρωμής ή αναλόγου ανταλλάγματος ή για λόγους αυτοπροβολής από μια δημόσια ή ιδιωτική επιχείρηση (ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ) ή φυσικό πρόσωπο στο πλαίσιο εμπορικής, βιομηχανικής ή βιοτεχνικής δραστηριότητας ή άσκησης επαγγέλματος, με σκοπό την προώθηση της παροχής αγαθών ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων ακινήτων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων έναντι πληρωμής»*. *« “Τηλεπώληση”: Άμεσες προσφορές προς το κοινό αγαθών ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων ακινήτων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, έναντι πληρωμής, ανεξάρτητα από τη διαδικασία καθορισμού του τιμήματος (όπως π.χ. πλειστηριασμός) ή τον τρόπο πληρωμής»*.

3. Κατά τη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 1, στοιχ. α' του αυτού Π.Δ. : *«Οι οπτικοακουστικές εμπορικές ανακοινώσεις οφείλουν: α) να αναγνωρίζονται εύκολα ως τέτοιες. Απαγορεύονται οι συγκεκαλυμμένες οπτικοακουστικές εμπορικές ανακοινώσεις»*, ενώ, σύμφωνα με τον ορισμό της έννοιας *«Συγκεκαλυμμένη οπτικοακουστική εμπορική ανακοίνωση»* που περιέχεται στην περ. ι' της παρ. 1 του άρθρου 2 του Π.Δ. 109/2010, πρόκειται για τη *«λεκτική ή με εικόνες παρουσίαση σε προγράμματα εμπορευμάτων, υπηρεσιών, της επωνυμίας, του εμπορικού σήματος ή των δραστηριοτήτων ενός παραγωγού εμπορευμάτων ή ενός πάροχου υπηρεσιών, εφόσον η παρουσίαση αυτή γίνεται από τον πάροχο υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων για διαφημιστικό σκοπό και ενδέχεται να παραπλανήσει το κοινό όσον αφορά στο χαρακτήρα αυτής της παρουσίασης. Η παρουσίαση αυτού του είδους θεωρείται ότι γίνεται σκοπίμως, ιδίως όταν γίνεται έναντι πληρωμής ή αναλόγου ανταλλάγματος»*.

4. Κατά τη διάταξη του άρθρου 20 παρ. 1 του Π.Δ. 109/2010, *«Η τηλεοπτική διαφήμιση και η τηλεπώληση πρέπει να είναι εύκολα αναγνωρίσιμες και σαφώς διακριτές*

από το συντακτικό περιεχόμενο του προγράμματος μέσω οπτικών ή/και ακουστικών ή/και χωρικών μέσων, με την επιφύλαξη της χρήσης νέων διαφημιστικών τεχνικών».

5. Εξάλλου, σύμφωνα με τις παρ. 33 και 34 της Ερμηνευτικής ανακοίνωσης της Επιτροπής (2004/C) σχετικά με ορισμένες πτυχές των διατάξεων της οδηγίας «τηλεόραση χωρίς σύνορα» όσον αφορά την τηλεοπτική διαφήμιση [ΕΕ C 102 της 28.04.2004, σελ. 2]: «... Η διάκριση μεταξύ συγκεκριμένης διαφήμισης και θεμιτής αναφοράς σε προϊόντα, υπηρεσίες σήματα ή ονόματα οικονομικών παραγόντων μπορεί να αποδειχθεί ιδιαίτερα λεπτή για τις εθνικές αρχές. Η Επιτροπή κρίνει ότι ενδείκνυται η εφαρμογή του κριτηρίου της “αδικαιολόγητης προβολής” του προϊόντος, υπηρεσίας, σήματος ή επωνυμίας επιχείρησης: ο αδικαιολόγητος αυτός χαρακτήρας μπορεί επίσης να απορρέει από την επαναλαμβανόμενη παρουσία του σχετικού σήματος ή προϊόντος ή υπηρεσίας ή από τον τρόπο με τον οποίο τα τελευταία αυτά στοιχεία παρουσιάζονται και προβάλλονται. Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το συντακτικό περιεχόμενο των εκπομπών στις οποίες παρεμβάλλονται τα στοιχεία αυτά (εκπομπές πληροφόρησης, ντοκιμαντέρ, κ.λπ.). Για παράδειγμα, το γεγονός ότι ένα προϊόν προβάλλεται έντονα αποτελεί ένδειξη συγκεκριμένης διαφήμισης όταν η παρουσίαση αυτή δεν δικαιολογείται από την άποψη των συντακτικών αναγκών της εκπομπής ή είναι το αποτέλεσμα επιρροής στο συντακτικό περιεχόμενο, για εμπορικούς σκοπούς, ή κινδυνεύει να παραπλανήσει το κοινό σχετικά με το χαρακτήρα μιας τέτοιας παρουσίασης».

6. Σύμφωνα, δε, με την παρ. 30 της Οδηγίας υπ’ αριθ. 1/12.07.2011 του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης «Απαγορεύεται η μετάδοση συγκεκριμένων διαφημιστικών μηνυμάτων ή μηνυμάτων τηλεπώλησης. Ως συγκεκριμένη διαφήμιση λογίζεται ιδίως η με οποιοδήποτε ακουστικό ή οπτικό μέσο παρουσίαση εντός ορισμένου προγράμματος προϊόντων, υπηρεσιών, καθώς και της επωνυμίας ή του σήματος δημόσιας ή ιδιωτικής επιχείρησης υπό την προϋπόθεση ότι η παρουσίαση αυτή (α) προτρέπει με άμεσο ή έμμεσο τρόπο το κοινό στην έναντι οικονομικού ανταλλάγματος αγορά ή χρήση των παρουσιαζόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών, (β) είναι υπερβολική ή ασύνδετη με το πρόγραμμα εντός του οποίου μεταδίδεται και (γ) παραλείπει να καταστήσει σαφή πέραν πάσης αμφιβολίας το διαφημιστικό χαρακτήρα της».

7. Τέλος, κατά τα στοιχεία β’ και ε’ της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000 [ΦΕΚ Α’ 262/29.11.2000], το ΕΣΡ ελέγχει την τήρηση των όρων και των προϋποθέσεων, καθώς και των εν γένει κανόνων και αρχών, που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει τις από το άρθρο 4 παρ.

1 του Ν. 2328/1995 [ΦΕΚ Α' 159/03.08.1995], όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του από το άρθρο 16 παρ. 1 του ν. 2644/1998 [ΦΕΚ Α' 233/13.10.1998], προβλεπόμενες κυρώσεις.

8. Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται, αναφορικά με τις αρχές αναγνώρισης (βλ. άρθρο 10 παρ. 1 στοιχ. α' του Π.Δ. 109/2010) και διάκρισης του συντακτικού περιεχομένου από τις οπτικοακουστικές εμπορικές ανακοινώσεις (βλ. άρθρο 20 παρ. 1 του αυτού Π.Δ.), ότι, από τις τέσσερις μορφές οπτικοακουστικής εμπορικής ανακοίνωσης που μνημονεύονται ρητά στο άρθρο 2 παρ. 1 στοιχ. η' του Π.Δ. 109/2010 (τηλεοπτική διαφήμιση, χορηγία, τηλεπώληση & τοποθέτηση προϊόντος), η πρώτη και η τρίτη (διαφήμιση & τηλεπώληση) υπάγονται και στις δύο αρχές, ενώ η δεύτερη και η τέταρτη (χορηγία & τοποθέτηση προϊόντος) υπάγονται μόνο στην αρχή αναγνώρισης. Άλλωστε, βαρύνουσα σημασία έχει η προστασία των καταναλωτών, δηλαδή των τηλεθεατών, επί τη βάση του άρθρου 3 παρ. 17 του Ν. 2328/1995. Άρα, τα διαφημιστικά μηνύματα και τα μηνύματα τηλεπώλησης πρέπει να είναι εύκολα αναγνωρίσιμα και σαφώς διακριτά από το συντακτικό περιεχόμενο του τηλεοπτικού προγράμματος, ενώ απαγορεύεται η μετάδοση συγκεκριμένων διαφημιστικών μηνυμάτων ή μηνυμάτων τηλεπώλησης.

II. Πραγματικό Μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, την παρακολούθηση της επίμαχης ροής προγράμματος, και τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης (προβληθέντες προφορικά και εγγράφως), προκύπτουν τα εξής:

Κατόπιν πολυάριθμων καταγγελιών πολιτών, έγινε διεξοδικός έλεγχος της εκπομπής ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΑ, κατά τις ενδεικτικές ημερομηνίες 04.06.2016 και 11.06.2016, ως προς την παραβίαση των αρχών αναγνώρισης και διάκρισης του συντακτικού περιεχομένου από διαφημίσεις και τηλεπωλήσεις και της συναφούς απαγόρευσης μετάδοσης συγκεκριμένων διαφημιστικών μηνυμάτων ή μηνυμάτων τηλεπώλησης.

1. 04.06.2016:

Συγκεκριμένα, από το περιεχόμενο της υπ' αριθ. 350/ΕΣ/07.04.2017 έκθεσης καταγραφής πραγματικών περιστατικών προκύπτει τόσο η επαναλαμβανόμενη όσο και η υπερβολική προβολή του προϊόντος κρέμα «VERSACE V 19.69». Το επαναλαμβανόμενο της προβολής του επισημαίνεται σε σχετικό πίνακα, στη σελ. 2 της

ως άνω έκθεσης, όπου έχουν καταγραφεί, καθ' όλη τη διάρκεια της εκπομπής, οκτώ (8) παρουσιάσεις του προϊόντος, συνολικής διάρκειας 0:20:38, με την μεγαλύτερης διάρκειας παρουσίαση να αγγίζει τα 0:05:38. Εξάλλου, το υπερβολικό της προβολής του αυτού προϊόντος καθίσταται πρόδηλο από τον λεκτικό «βομβαρδισμό» των τηλεθεατών, με σκοπό την παρότρυνσή τους στην αγορά του προϊόντος, εκ μέρους, κυρίως, του παρουσιαστή, ο οποίος, μάλιστα, εφαρμόζει την κρέμα στο πρόσωπο μέλους του πάνελ της εκπομπής σχολιάζοντας σχετικά: «Λοιπόν, κυρίες και κύριοι, κοιτάζτε, με πόση λίγη και μικρή ποσότητα μπορείτε να έχετε μία τέλεια επιδερμίδα, να εισχωρήσει στο δέρμα σας το κολλαγόνο, η βιταμίνη E, αλλά και οι κόκκοι χαβιάρι, για να δημιουργήσουν ένα τέλειο αποτέλεσμα. Αυτό το αγόρι εδώ! Κοιτάζτε το!... Λοιπόν, αυτό εδώ το αγόρι λοιπόν, θα γίνεται και εσείς με ένα νέο προσωπάκι, καθημερινά θα τη βάζετε πρωί-βράδυ, μόλις ξυπνήσετε και πριν κοιμηθείτε και θα δείτε, τι αποτελέσματα θα έχετε!» (σελ. 15). Στα πλαίσια έντονης προωθητικής προσπάθειας, ο παρουσιαστής δε διστάζει μάλιστα να καταφύγει στο κάτωθι λυρικό σχήμα: «Έχετε είκοσι λεπτά στη διάθεσή σας... για τις υπέροχες, νέες κρέμες, τη νέα σειρά με χαβιάρι “VERSACE V 19.69” με κολλαγόνο – εννοείται – και βιταμίνη E, γιατί θέλουμε να παραμένουμε όμορφοι, θέλουμε να αφήσουμε αυτές τις κρέμες, τις νέες κρέμες να φτιάξουν τη διάθεσή μας, γιατί πρέπει να ‘χουμε, γιατί το λέει και ο Χατζηγιάννης. Για δώστο! Δώστο! Δώστο! Δώστο! [απευθυνόμενος στο κοντρόλ της εκπομπής προφανώς, ενώ ως μουσικό χαλί ακούγεται ανάλογο τραγούδι του Χατζηγιάννη, το “Για σένα” με στίχους όπως: “Για το λόγο αυτό για σένα τραγουδώ όσα δεν μπορώ να φωνάζω. Μ’ ένα τρυφερό τραγούδι σαν κι αυτό τη διάθεσή σου ν’ αλλάζω”]» (σελ. 21-22). Επίσης, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι τα μέλη του πάνελ της εκπομπής υποστηρίζουν ενθέρμως την προωθητική ένταση του παρουσιαστή:

«- Μ.Φ.: Ένα μια διπλή συσκευασία σαν κι αυτή θα προσφέρουμε για εσάς, μια υπέροχη συσκευασία που τη δοκίμασα σήμερα το πρωί, τη νέα σειρά της “VERSACE” τη V 19.69 με το χαβιάρι και είδα αμέσως να ενυδατώνομαι και να μου εξαφανίζεται ακόμα και τους μαύρους κύκλους που κοιμήθηκα πάρα πολύ αργά, όχι έντονους, αλλά αρκετά, αρκετά εμφανή, εμφανείς οι κύκλοι, ώστε να μπορούν να μας χαλάσουν την ψυχολογία και λέω δεν βάζω σήμερα το χαβιάρι, να δω τι κάνει το ψαράκι στο προσωπάκι, γιατί πραγματικά ο συνδυασμός βιταμίνης E, κολλαγόνο και το χαβιάρι δημιουργούν ένα άλλο. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο που κάποιες εταιρείες τα ‘χουν του πανακρίβου!» (σελ. 22)

- Εκ του πάνελ της εκπομπής: E, βέβαια!».

2. 11.06.2016

Ο διάλογος μεταξύ του παρουσιαστή και των συνεργατών του ως προωθητική τεχνική καθίσταται εμφανής στην υπερβολική και επαναλαμβανόμενη προβολή των υπηρεσιών των κέντρων ομορφιάς «MediJeunesse» (α) και των γυαλιών ηλίου «VERSACE V 19.69» (β), που λαμβάνει χώρα στην εκπομπή της 11.06.2016, από την οποία, βεβαίως, δε λείπει ούτε και η προβολή, ίδιου χαρακτήρα, των κρεμών προσώπου «VERSACE V 19.69» (γ). Χαρακτηριστικοί είναι οι κάτωθι διάλογοι:

α) «MediJeunesse»:

« - Μ.Φ.: Και θέλω να σας πω επίσης, ότι σε αυτήν εδώ την εκπομπή σήμερα, επειδή ήρθαμε στη Θεσσαλονίκη, θα προσπαθήσουμε να αλλάξουμε τη ζωή ενός άντρα και μίας γυναίκας. Και τι εννοώ με αυτό; Με τη βοήθεια, κυρίες και κύριοι, των εξειδικευμένων...
-Ν.Π.: Κέντρων!-

Μ.Φ.: Κέντρων Ομορφιάς, γιατί η ομορφιά είναι αυτό που μας φτιάχνει την ψυχολογία «MediJeunesse», θα σας εξηγήσω σε λίγο τι εννοώ, κάποιου η ζωή θα αλλάξει για πάντα!

-Ν.Π.: Θα αλλάξει για πάντα, ένα μεγάλο δώρο, Μένιο μου!

- Μ.Φ.: Αξίας 50.000€! Τα «MediJeunesse» μεταμορφώνουν έναν από εσάς που είστε εδώ κοντά μας, κυρίες και κύριοι! Ένας άνθρωπος που έχει ανάγκη, να αλλάξει την εξωτερική του εικόνα και δεν μπορούσε τόσο καιρό λόγω της τεράστιας οικονομικής κρίσης, θα τον μεταμορφώσουμε σε δύο ολόκληρες ώρες θα αλλάξει μία για πάντα η ζωή του» (σελ. 28-29).

β) Γυαλιά ηλίου «VERSACE V 19.69»:

« - Μ.Φ.: Λοιπόν, κυρίες και κύριοι εδώ είμαστε ζωντανά “ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΑ” από την προβλήτα του λιμανιού της Θεσσαλονίκης. Τι κάνεις, Άλμα; [απευθυνόμενος στην κυρία που βρίσκεται στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο για τις αγορές των προϊόντων που προωθεί η εκπομπή] Έχεις και ωραίο όνομα με τα υπέροχα γυαλιά “VERSACE V”!

- Α.: Βέβαια, πάντα!

- Μ.Φ.: ... Σήμερα λοιπόν θα δώσουμε για όλους εσάς – θα με βοηθήσουν σήμερα, γιατί δεν έχω τις καρτέλες μου, όπως καταλαβαίνετε, δεν είμαστε στο πλατώ – θα θυμηθώ και εγώ τις τιμές για τα υπέροχα γυαλιά, που φέραμε συγκεκριμένα 500 κομμάτια διπλά, γυαλιά που θα αγαπήσετε, γιατί θα τα φοράνε τα αγαπημένα σας αγόρια, τους “Boys&Noise”, θα τους τα κάνουμε δώρο, η Ελένη Φουρέιρα, η Ντέμυ και πολλοί ακόμα. Αυτά τα γυαλιά θα συνοδέψουν όλους εσάς και από το σπίτι, αλλά και από εδώ. Λοιπόν, κυρίες και κύριοι, αυτά τα υπέροχα γυαλιά, Μάρτζυ μου, ορίστε πάρε το μικροφωνάκι!

- Μ.Λ.: *Επειδή δεν πήρα τα δικά μου από πάνω.*
- Μ.Φ.: *Δεν τα πήρες;*
- Μ.Λ.: *Θα πάρω αυτό εδώ, γιατί είναι εξαιρετικό και πάει και με το φόρεμα.*
- Μ.Φ.: *Λοιπόν, δύο ζευγάρια γυαλιά, Μάρτζυ έχουν 400€.*
- Μ.Λ.: *Είναι εντάξει, είναι ένα σεβαστό ποσό.*
- Μ.Φ.: *Είναι το ιταλικό ντιζάιν όμως.*
- Μ.Λ.: *Μμμ!*
- Μ.Φ.: *Τα “VERSACE V 19.69”! Για όσους τα αγοράσετε από δω, θα πάρετε δύο ζευγάρια στα χρώματα τα οποία θέλετε και με το μπαμπού που φοράμε, όπως βλέπετε εδώ, κυρίες και κύριοι, αυτό το υπέροχο ντιζάιν!*
- Μ.Λ.: *Είναι αυτή η λεπτομέρεια που κάνει τη διαφορά σε αυτό το γυαλί.*
- Μ.Φ.: *Ναι, αλλά οι τηλεθεατές θα τα πάρουν 70% φθηνότερα και όσοι τα αγοράσουν εδώ από την προβλήτα του λιμανιού της Θεσσαλονίκης, που η Άλμα είναι εδώ, για να εξυπηρετήσει όλους, αλλά και για όλους εσάς που μας παρακολουθείτε, κυρίες και κύριοι απ’ το σπίτι μπορείτε να τηλεφωνήσετε στο 18338 από την Ελλάδα, για να παραγγείλετε δύο ζευγάρια γυαλιά από 398€ για την ακρίβεια – πόσο παιδιά, λέει η κάρτα; Βοηθήστε μας! Μόνο 79€ Με το Φ.Π.Α. 24%, μας βάλανε και το Φ.Π.Α. 24% εν πάση περιπτώσει.*
- Μ.Λ.: *Τίποτα!*
- Μ.Φ.: *Και να έρθουνε στο σπίτι σας. Όσοι λοιπόν, τα αγοράσετε είτε από εδώ είτε από την τηλεόραση, όσοι μας παρακολουθείτε, δεν πετάτε την απόδειξη που λαμβάνετε είτε από δω είτε από το σπίτι, γιατί υπάρχει εκεί ο κωδικός. Όσοι λοιπόν, τα αγοράσετε, διεκδικείτε στο τέλος του “ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΑ” 40.000€ μετρητά, που θα μοιραστείτε με δέκα τηλεθεατές είτε από δω είτε από το σπίτι» (σελ. 32-33).*
- γ) *Κρέμα «VERSACE V 19.69»*
- «- Μ.Φ.: *Να σας πω φυσικά, μην το ξεχάσω, ξέχασα τις κρέμες με το χαβιάρι, Νανά, το χαβιάρι! Που πάω χωρίς το χαβιάρι;*
- Ν.Π.: *Πάρε το χαβιάρι, το οποίο δεν είναι κάτι απλό και φυσικά...*
- Μ.Φ.: *Είναι δυνατόν να ξεχνάμε εμείς εδώ τις κρέμες στα “ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΑ”;*
- Ν.Π.: *Μα είναι δυνατόν;*
- Μ.Φ.: *Ε, δεν γίνεται!*
- Ν.Π.: *Δεν είναι δυνατόν, να κάνουμε...*
- Μ.Φ.: *Και είναι και η καινούργια σειρά σήμερα!*
- Ν.Π.: *Με ρωτούσαν οι κυρίες χθες...*
- Μ.Φ.: *Ναι;*

- Ν.Π.: *Ναι, όταν ερχόμασταν με το πούλμαν για την αγαπημένη Θεσσαλονίκη η κυρία Ευσεβεία στο δρόμο...*

- Μ.Φ.: *Ναι. Ναι!*

- Ν.Π.: *Μας ρώτησε εκεί που πήγαμε για φαγητό, πότε θα κυκλοφορήσουν τα νέα προϊόντα, Μένιο μου! Να!*

- Μ.Φ.: *Μόλις κυκλοφόρησαν, Νανά μου!*

- Ν.Π.: *Για όλες και όλους οι κρέμες με χαβιάρι!*

- Μ.Φ.: *Όχι, μόνο με χαβιάρι! Μην κοιτάτε τώρα που κάποιοι άλλοι πάνε και αγοράζετε, τα ξέρετε εσείς!*

- Ν.Π.: *Ε, τώρα!*

- Μ.Φ.: *Τις κρέμες...*

- Ν.Π.: *Τι λες τώρα;*

- Μ.Φ.: *Λοιπόν, νάτες κυρίες και κύριοι, μόλις ήρθαν στα χέρια μας οι νέες κρέμες που θα συνοδεύονται μες στην εβδομάδα με τον, με το υπέροχο “Serum χαβιάρι”! Και τα τρία αυτά προϊόντα θα τα πάρετε από 240€ 29,90 με το Φ.Π.Α. μέσα! Είναι η νέα σειρά με το χαβιάρι “VERSACE V 19.69”! αγοράζετε τις κρέμες ανάπλασης προσώπου με το κολλαγόνο, το ρόδι, τη βιταμίνη Ε και το χαβιάρι από 240€ και τα δύο μόνο 29,90 με το 24%! Έλα Αλεξάνδρα!*

- Α.Τ.: *Και μη συζητάμε, πόσο κοστίζουν άλλες! Άλλες!*

- Μ.Φ.: *500 τα τριάντα ml!*

- Α.Τ.: *Ακριβώς!*

- Μ.Φ.: *Όσοι λοιπόν, απ’ το σπίτι – θέλω να κάνουμε πανικό και εδώ μπορείτε να τις αγοράσετε από την προβλήτα και από το σπίτι και από την Ελλάδα και από την Κύπρο. Έχετε τριάντα λεπτά στη διάθεσή σας, για να παραγγείλετε τις κρέμες και τα γυαλιά από 29,90, από συγγνώμη 240€ μόνο 29,90, μόνο με 80% έκπτωση για εσάς, αρκεί να τηλεφωνήσετε στο 18338 απ’ την Ελλάδα και στο 25245150 από την Κύπρο! Μην ξεχνάτε, όσοι αγοράζετε εδώ, από την προβλήτα του λιμανιού της Θεσσαλονίκης, διεκδικείτε να πάρετε και τα 40.000€ μετρητά με μία αγορά δύο προϊόντων στις πιο προνομιακές τιμές! Στα επόμενα τριάντα λεπτά απ’ το σπίτι όσοι τα αγοράσετε διεκδικείτε τα σαράντα χιλιάρικά στο 18338 απ’ την Ελλάδα, στο 25245150!» (σελ. 35-36).*

Θα πρέπει, ακόμη, να επισημανθεί ότι η υπερβολική προβολή των υπηρεσιών των κέντρων ομορφιάς «MediJeunesse», των γυαλιών ηλίου και των κρεμών προσώπου «VERSACE V 19.69» επαναλαμβάνεται καθ’ όλη τη διάρκεια της εκπομπής (βλ., ιδίως, σελ. 47 επ.) είτε διά λόγου, είτε με τη χρήση λεζάντων στο κάτω μέρος της

οθόνης με σταθερή αναγραφή, όπου προβάλλονται τα ως άνω προϊόντα ή υπηρεσίες (βλ., ενδεικτικά, σελ. 48, 52, 56, 57, 60, 61, 64, 65, 69, 70, 71, 72, 73 κ.λπ.). Η σύνδεση, μάλιστα, με τους χώρους των κέντρων ομορφιάς «MediJeunesse», στη Θεσσαλονίκη, καταλήγει στο λογότυπο της εταιρείας, με το πλάνο να έχει επιλεγθεί, ακριβώς, για την καλύτερη παρουσίαση του λογοτύπου στους τηλεθεατές (βλ. σελ. 74), ενώ είχε ήδη ανακοινωθεί στο κοινό η ακριβής διεύθυνση χώρου όπου παρέχονται υπηρεσίες ομορφιάς από την «MediJeunesse», οι οποίες προωθούνται από την εκπομπή με τον κάτωθι τρόπο:

«- Α.Α.: *Μένιο, Νανά και υπόλοιπη αγαπημένη συντροφιά, φτάσαμε εδώ στους χώρους των “MediJeunesse”, στην Τσιμισκή 43 και σε πολύ λίγη ώρα το όνειρο της κυρίας Ε.Κ. θα γίνει πραγματικότητα. Θα ανανεωθεί και θα μοιάζει δέκα με δεκαπέντε χρόνια νεότερη! Πώς αισθάνεστε;*

- Ε.Κ.: *Λίγο αγχωμένη...*

- Θ.Θ. (από τη “MediJeunesse”): *Κυρία Ελένη, καλωσήρθατε!*

- Ε.Κ.: *Ευχαριστώ. Ευχαριστώ πολύ.*

- Θ.Θ. (από τη “MediJeunesse”): *Τι κάνετε; Είστε καλά;*

- Ε.Κ.: *Πολύ καλά, πολύ.*

- Θ.Θ. (από τη “MediJeunesse”): *Χαίρομαι ιδιαίτερα που ήρθατε εδώ στα “MediJeunesse” Θεσσαλονίκης!*

- Ε.Κ.: *Το ξέρω.*

- Α.Α.: *Η κυρία Θ.Θ. θα μας εξηγήσει σε λίγη ώρα, τι ακριβώς θα γίνει, τι θεραπείες θα σας κάνουν και θα ανανεωθείτε τόσο γρήγορα. Θέλω να μου πείτε εσείς καταρχήν, τι θέλετε να αλλάξετε, τι σας ενοχλεί πάνω σας.*

- Ε.Κ.: *Εγώ περιμένω πολλά. Θέλω να ανανεωθώ στο μέτωπο και στο χείλος μου. Θέλω να γίνω νέα και ωραία.*

- Θ.Θ. (από τη “MediJeunesse”): *Έτσι όπως σας βλέπω, Κυρία Κούγκα, τι προτείνω! Πρώτα-πρώτα να εξαλείψουμε εδώ, τις ρυτίδες όλες του μετώπου. Να ανεβάσουμε λίγο το οβάλ του προσώπου, να γεμίσουμε εδώ τις ρινοχειλικές και γενικά έτσι να δώσουμε μια ωραία φρεσκάδα σε όλο το πρόσωπό σας. Τι λέτε; Συμφωνείτε μαζί μου;*

- Ε.Κ.: *Έτσι που το ακούω, μου δίνει άλλον αέρα. Μ’ αρέσει και θα το κάνω.*

- Α.Α.: *Έχω μεγάλη περιέργεια κι αγωνία. Θέλω να περάσουμε αμέσως, να ξεκινήσουμε τις θεραπείες.*

- Ε.Κ.: *Ωραία.*

- Θ.Θ. (από τη “MediJeunesse”): *Ωραία. Ξεκινάμε, πάμε! Από δω!»* (σελ. 72-73).

3. Παρά το γεγονός ότι ο ως άνω λεπτομερής έλεγχος οπτικοακουστικού περιεχομένου της εκπομπής ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΑ αφορά στις ημερομηνίες 04 και 11.06.2016, από την εξέταση ενδεδειγμένων εκθέσεων πραγματικών περιστατικών που είναι εντεταγμένες σε άλλους υπηρεσιακούς φακέλους (βλ. υπηρ. φάκ. 33 και 34/2017), αναφορικά με υστερόχρονες μεταδόσεις της αυτής εκπομπής (18.12.2016, 04 και 05.02.2017), προκύπτει ότι οι ως άνω προωθητικές τεχνικές των συντελεστών της εκπομπής αποτελούν συστατικό στοιχείο της ταυτότητας αυτής και ουδαμώς μεμονωμένα φαινόμενα (πρβλ. εκθέσεις υπ' αριθ. 263/ΕΣ/20.03.2017 και 394/ΕΣ/28.04.2017).

III. Υπαγωγή

Ενόψει των προεκτεθέντων, υφίσταται, εν προκειμένω, παραβίαση των αρχών αναγνώρισης και διάκρισης του συντακτικού περιεχομένου από διαφημίσεις και τηλεπωλήσεις στην εκπομπή ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΑ, κατά τις ενδεικτικές ημερομηνίες διεξοδικού ελέγχου: 04 και 11.06.2016. Έχει, μάλιστα, συντελεστεί αθέμιτα, από τους συντελεστές της ως άνω εκπομπής, εκτεταμένη διαπίδυση συντακτικού και προωθητικού περιεχομένου, μέσω πολλαπλών συγκεκριμένων οπτικοακουστικών εμπορικών ανακοινώσεων, καθώς η επαναλαμβανόμενη προβολή προϊόντων και υπηρεσιών προτρέπει με άμεσο τρόπο το κοινό στην έναντι οικονομικού ανταλλάγματος αγορά ή χρήση των παρουσιαζόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών, είναι υπερβολική και παραλείπει να καταστήσει σαφή πέραν πάσης αμφιβολίας τον προωθητικό χαρακτήρα της.

Ενόψει όλων αυτών, καθίσταται σαφές ότι η εγκαλούμενη εταιρεία παραβίασε - εκ προθέσεως - τις αναφερόμενες στο νομικό μέρος της παρούσας διατάξεις. Επομένως, πρέπει να επιβληθεί στην εγκαλουμένη διοικητική κύρωση και δη εκείνη του προστίμου.

Περαιτέρω, με βάση τη βαρύτητα της παραβάσεως, το κοινώς γνωστό μερίδιο τηλεθεάσεως του συγκεκριμένου τηλεοπτικού σταθμού και το γεγονός ότι η εγκαλουμένη υπήρξε πολλαπλώς υπότροπη (και) κατά το πρόσφατο παρελθόν για παραβάσεις της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας (όπως προκύπτει από τα τηρούμενα στο ΕΣΡ στοιχεία), κρίνεται ότι το επιβλητέο πρόστιμο είναι εκείνο των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης δέχεται ότι ο σταθμός της εγκαλουμένης παραβίασε – εκ προθέσεως - τη ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία ως προς την υποχρέωση τήρησης των αρχών αναγνώρισης και διάκρισης του συντακτικού περιεχομένου από διαφημίσεις και τηλεπωλήσεις και της απαγόρευσης μετάδοσης συγκεκριμένων διαφημιστικών μηνυμάτων ή μηνυμάτων τηλεπώλησης, κατά τα διαλαμβανόμενα στο σκεπτικό.

Επιβάλλει στην εταιρεία με την επωνυμία ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΕ, ιδιοκτήτρια του τηλεοπτικού σταθμού OPEN BEYOND TV (πρώην EPSILON TV), τη διοικητική κύρωση του προστίμου των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ.

Κατά το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 2328/1995, όπως έχει μετά την διά του άρθρου 23 παρ. 5 εδ. β' του Ν. 3166/2003 αντικατάστασή του, η παρούσα απόφαση κατά την προαναφερόμενη κύρωση, είναι εκτελεστή κατά:

1. Της εταιρείας ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ Α.Ε., που εδρεύει στο Κορωπί Αττικής, στο 2ο χιλιόμετρο Λεωφ. Παιανίας - Μαρκοπούλου, με ΑΦΜ 094249653, Δ.Ο.Υ. ΦΑΕ Αθηνών.
2. Της Μποροντίνα Λιουντμίλα (Borodina Liudmila) του Αλεξάντερ (Aleksandr) με ΑΦΜ 173311781, ΔΟΥ Κατοίκων Εξωτερικού, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 12^η Μαρτίου 2019 και δημοσιεύτηκε την 6^η Δεκεμβρίου 2021.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΜΑΝΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ